

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.11.16.
COM(2016) 730 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

2017. évi költségvetésiterv-javaslatok: Átfogó értékelés

Összefoglaló

Ez a közlemény összefoglalja a Bizottságnak a makrogazdasági kiigazítási program hatálya alá nem tartozó tizenhét euróövezeti tagállam (EA-18) 2017. évi költségvetés-tervezési javaslatára vonatkozó értékelését. Az értékelés kiterjed a Litvánia és Spanyolország ügyvivő kormányai által változatlan szakpolitika feltételezésével benyújtott költségvetés-tervezési javaslatokra is. A 473/2013/EU rendelet előírásaival összhangban a Bizottság értékelt a terveket, valamint az euróövezet egészének átfogó költségvetési helyzetét és költségvetési irányvonalát.

A 2017. évi költségvetés-tervezési javaslatok és az euróövezetre vonatkozó átfogó költségvetési irányvonal átfogó értékelése az alábbiak szerint foglalható össze:

1. A tagállamok tervei alapján tovább csökken az euróövezet összesített államháztartási hiánya, a gazdasági élénkülés ugyanakkor továbbra is törekeny lábakon áll, és a növekedést lefelé mutató kockázatok övezik. A tervek szerint azt követően, hogy a 2015-ben még a GDP 2,0%-ának megfelelő mértékű összesített hiány idénre a GDP 1,8%-ára csökken, 2017-re a GDP-arányos összesített hiány további csökkenését várják, egészen 1,5%-ig. A költségvetés-tervezési javaslatok alapján az összesített adósságráta a 2014-es csúcscsúcs után kismértékben ugyan, de szintén csökkenni fog 2017-re, az idei évre várt, 90%-ot éppen meghaladó értékről a GDP 89%-ára. Ez 2016-ban a GDP 0,2%-ának megfelelő romlást jelent a strukturális egyenlegben, amely 2017-ben is lényegében változatlan marad.
2. A 2016. tavaszi stabilitási programokban felvázolt középtávú tervekhez képest a 2017-re tervezett hiánycsökkentés mértékét lefelé módosították, így az az euróövezet egészére nézve várhatóan 0,2 százalékponttal kevesebb lesz, bár a 2016 tavaszán előre jelzettől némileg kisebb 2016-os hiányról indulva.
3. A költségvetés-tervezési javaslatokból kirajzolódó makro-költségvetési képet nagy vonalakban megerősíti a Bizottság 2016. őszi előrejelzése. A reál GDP növekedése az előrejelzés szerint az idei 1,7%-ról 2017-re 1,5%-ra mérséklődik, bár a negatív kibocsátási rés a várakozások szerint tovább szűkül, a potenciális kibocsátás 0,5%-ára. A Bizottság emellett a költségvetés-tervezési javaslatokhoz hasonlóan az államháztartási hiány 0,3 százalékpontos csökkenését várja 2017-ben, így ugyancsak –1,5%-os GDP-arányos egyenleget prognosztizál. A Bizottság előrejelzése szerint az összesített adósságráta 2016-ban immár második éve fog csökkenni, 90%-ra, majd 2017-ben tovább 89%-ra, összhangban a költségvetés-tervezési javaslatokban felvázoltakkal.
4. A 2015. évhez hasonlóan a tagállamok költségvetési pozícióit most is javítja az államháztartás finanszírozási költségeinek jelentős visszaesése. Az alacsony kamatkifizetések miatti átmeneti megtakarítások a tagállam költségvetési pozíciójától függően használhatók fel: a nagymértékben kiegyensúlyozatlan költségvetésű tagállamok esetében a hiány csökkentésére, a nagyobb költségvetési mozgástérrel rendelkező tagállamok esetében a jövőorientált kiadások növelésére.
5. Összesített szinten a költségvetés-tervezési javaslatok és a Bizottság előrejelzései egyaránt azt jelzik, hogy 2014–2017-ben alapvetően semleges a költségvetési irányvonal az euróövezetben, vagyis 2013 óta szünetel a költségvetési konszolidáció. Konkrétabban a gazdasági élénküléssel párhuzamosan a költségvetési irányvonal 2014–2015-ben alapvetően semlegessé, 2016-ban pedig enyhén expanzívra vált. A 2017. évre mind a tagállami költségvetés-tervezési javaslatok, mind pedig a Bizottság előrejelzése ismét lényegében semleges költségvetési irányvonalat prognosztizálnak. Mindezt a rövid távú makrogazdasági stabilizáció és az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága kettős céljának tükrében kell vizsgálni.
6. Ahogyan azt a Bizottság „A növekedésbarát euróövezeti költségvetési irányvonal felé” című közleménye részletesen is kifejti, a jelen helyzetben – a lassú fellendülés és a makrogazdasági

környezetet jellemző kockázatok fényében – az euróövezet számára mérsékelten expanzív költségvetési irányvonal lenne megfelelő.¹

Az euróövezet helyes költségvetési irányvonalának meghatározása ugyanakkor a tagállamok egyéni és kollektív felelőssége. Ez a megközelítés a 2017–2018-as időszakra vonatkozó, az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló javasolt ajánlásban is visszatükröződik.²

7. Az euróövezet költségvetési irányvonalának megfelelőségével kapcsolatos elemzésnek nem csupán a költségvetési egyenleg előjelére és nagyságára kell összpontosítania, hanem hangsúlyosan figyelembe kell vennie az azt megalapozó államháztartási tételek minőségét és összetételét is. Általánosságban nézve az adóbevételek szerkezete várhatóan nem fog nagymértékben változni, és a kiadások összetétele is csak lassan válik növekedésbarátabbá, mivel a GDP-arányos tökekiadások továbbra sem élénkülnek. A közkiadásokat emellett a nemzeti költségvetési irányítás minőségének javítása tehetné növekedésbarátabbá, ideértve a hatékony kiadás-felülvizsgálat bevezetését is.
8. A Bizottságnak az egyes tagállamok terveire vonatkozó értékelése a következőképpen foglalható össze:

A Bizottság egyetlen 2017. évi költségvetésiterv-javaslat esetében sem állapította meg a Stabilitási és Növekedési Paktum előírásainak különösen súlyos megsértését. Több esetben megállapította ugyanakkor, hogy a tervezett költségvetési kiigazítások elmaradnak a Stabilitási és Növekedési Paktumban előírtaktól, vagy fennáll ennek a veszélye.

Nevezetesen:

A Stabilitási és Növekedési Paktum prevenációs ágához tartozó tizenöt ország esetében:

– öt ország (**Németország, Észtország, Luxemburg, Szlovákia és Hollandia**) költségvetésiterv-javaslat **megfelel** a Paktum 2017-re vonatkozó rendelkezéseinek,

– négy ország (**Írország, Lettország, Málta és Ausztria**) költségvetésiterv-javaslat **nagyjából megfelel** a Paktum 2017-re vonatkozó rendelkezéseinek. Ezen országok tervei bizonyos fokú eltérést eredményezhetnek az egyes országok középtávú költségvetési céljának teljesítéséhez vezető kiigazítási pályáktól,

– hat ország (**Belgium, Olaszország, Ciprus, Litvánia, Szlovénia és Finnország**) költségvetésiterv-javaslat **potenciálisan nem felel meg** a Paktum 2017-re vonatkozó rendelkezéseinek. Ezen országok költségvetésiterv-javaslatai jelentős eltérést eredményezhetnek a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától. **Finnország** azonban kérte a strukturális reformokra vonatkozó rendelkezés és a beruházásokra vonatkozó rendelkezés alkalmazását. Annak vizsgálata során, hogy Finnország jogosult-e igénybe venni ezeket a rendelkezéseket, a Bizottság figyelembe fogja venni a kibocsátási résre vonatkozó becslések körüli bizonytalanságokat, ami kihathat a megfelelés értékelésére is. **Litvánia** a változatlan szakpolitikát feltételező költségvetésiterv-javaslatában kérte a strukturális reformokra vonatkozó rendelkezés alkalmazását. A rugalmas elbánás iránti kérelmek teljes körű értékelésére mind Finnország, mind Litvánia esetében az európai szemeszter rendes ciklusában, a 2017. évi stabilitási program értékelésével összefüggésben fog sor kerülni.

A jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágához tartozó (azaz a túlzotthiány-eljárás alatt álló) három ország esetében:

– **Franciaország** költségvetésiterv-javaslat **nagyjából megfelel** a Paktum 2017-re vonatkozó rendelkezéseinek, mert a Bizottság 2016. őszi előrejelzése azt prognosztizálja, hogy az államháztartási hiány 2017-ben kevéssel alatta lesz a Szerződésben a GDP 3%-ában

¹ Lásd COM(2016) 727 final, 2016. november 16.

² Lásd COM(2016) 726 final, 2016. november 16.

meghatározott referenciaértéknek, bár a költségvetési kiigazítás jelentősen elmarad az ajánlott szinttől, és a korrekció változatlan szakpolitika mellett nem lesz tartós 2018 távlatában,

– **Spanyolország** költségvetésiterv-javaslatát **potenciálisan nem felel meg** a Paktum 2017-re vonatkozó rendelkezéseinek. Mindamelllett, hogy a Bizottság tudatában van az előrejelzések változatlan szakpolitikát feltételező voltának, 2017-es előrejelzése szerint sem a közbenső államháztartási hiánycél nem teljesül, sem az ajánlott költségvetési kiigazítás nem kerül végrehajtásra,

– **Portugália** költségvetésiterv-javaslatát potenciálisan nem felel meg a Paktum 2017-re vonatkozó rendelkezéseinek, bár az eltérés csekély mértékben túllépi azt a határt, amelyen túl már jelentősnek kell tekinteni. A kockázatok tehát ellenőrzés alatt vannak, amennyiben a portugál állam meghozza a szükséges költségvetési intézkedéseket. A jelenleg a korrekciós ághoz tartozó Portugália az előrejelzések szerint idén az ajánlásoknak megfelelően tiszteletben fogja tartani Szerződésben a GDP 3%-ában meghatározott referenciaértéket. Amennyiben kellő időben sikerül megvalósítania a túlzott hiány fenntartható korrekcióját, az ország 2017-től kezdődően átkerülhet a prevenció ágba.

Portugália és **Spanyolország** október közepéig benyújtotta költségvetésiterv-javaslatát, valamint a Szerződés 126. cikkének (9) bekezdése alapján 2016. augusztus 8-án elfogadott tanácsi felszólító határozatok nyomán megtett intézkedésekről készült jelentését. A Bizottság megvizsgálta ezeket a dokumentumokat, és strukturált párbeszédet kezdett az Európai Parlamenttel. A Bizottság végül arra a következtetésre jutott, hogy a túlzott hiány-eljárást mindkét tagállam esetében indokolt felfüggeszteni. Emiatt többé nem áll fenn az a helyzet, amely indokolná, hogy a Bizottság javaslatot terjesszen elő az európai strukturális és beruházási alapokból származó finanszírozás részleges felfüggesztésére, ezért ilyen javaslatot a Bizottság nem terjeszt elő.

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	6
II. Fő megállapítások az euróövezet egészére nézve	8
III. Az egyes költségvetésiterv-javaslatok áttekintése	20
I. MELLÉKLET: A költségvetésiterv-javaslatok országspecifikus értékelése.....	
II. MELLÉKLET: A 2016. őszi bizottsági előrejelzés módszertana és kiinduló feltételezései	
III. MELLÉKLET: Érzékenységi elemzés.....	
IV. MELLÉKLET: Ábrák és táblázatok	

I. Bevezetés

A nemzeti fiskális politikák gazdasági és monetáris unión belüli koordinációjának javítása céljából az uniós jog értelmében az euróövezeti tagállamoknak október 15-ig be kell nyújtaniuk a Bizottságnak a következő évre vonatkozó költségvetésiterv-javaslatukat.³

Ezekben a javaslatokban a tagállamok összefoglalják a nemzeti parlamentek elé terjesztett költségvetés-tervezeteket. A Bizottság minden egyes tervet véleményez, és értékeli, hogy a terv megfelel-e az adott tagállam Stabilitási és Növekedési Paktumból fakadó kötelezettségeinek.

A Bizottság emellett egy átfogó értékelést is összeállít az euróövezet egészének költségvetési helyzetéről és kilátásairól. Ez utóbbi értékelést tartalmazza ez a közlemény, valamint „*A növekedésbarát euróövezeti költségvetési irányvonal felé*” című bizottsági közlemény.⁴

A „kettes csomag” rendelkezéseivel összhangban október 17-ig tizenhét euróövezeti tagállamnak kellett megküldenie a Bizottságnak 2017. évi költségvetésiterv-javaslatát.⁵ Mivel a fennmaradó euróövezeti tagállam, Görögország makrogazdasági kiigazítási program hatálya alá tartozik, nem volt kötelező ilyen dokumentumot benyújtania, mivel a kiigazítási program egyébként is biztosítja költségvetési folyamatainak szigorú nyomon követését.

A „kettes csomaghoz” tartozó magatartási kódexnek⁶ megfelelően két ország, Litvánia és Spanyolország, amelyekben ügyvivő kormány működik, változatlan szakpolitikát feltételező költségvetésiterv-javaslatot nyújtott be. Az új kormányok hivatalba lépésük után várhatóan be fogják nyújtani a teljes költségvetésiterv-javaslatot.

Amellett, hogy tiszteletben tartják a tagállamok költségvetési hatáskörét, a Bizottság által megfogalmazott vélemények mindenekelőtt a nemzeti kormányok és parlamentek számára biztosítanak objektív szakpolitikai tanácsadást, megkönnyítve annak értékelését, hogy a költségvetés-tervezetek mennyiben felelnek meg az uniós költségvetési szabályoknak. A „kettes csomag” rendelkezései alapján átfogó eszközrendszer áll rendelkezésre, amely – a Szerződés szándékának megfelelően – lehetővé teszi az euróövezetben a költségvetési politika közös érdekű ügyként való kezelését.

Emellett 2015 júliusában a Tanács felkérte az eurócsoportot, hogy a növekedésbarát és differenciált költségvetési politika biztosítása érdekében kövesse nyomon és hangolja össze az euróövezeti tagállamok költségvetési politikáit és az euróövezet együttes költségvetési irányvonalát.⁷ A Tanács azt ajánlotta, hogy az euróövezeti tagállamok – a Stabilitási és Növekedési Paktum előírásai teljesítésének sérelme nélkül – „koordinálják a költségvetési

³ A költségvetésiterv-javaslatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euróövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről szóló 473/2013/EU rendeletben meghatározottak szerint. A rendelet a 2013 májusában hatályba lépett „kettes csomag” jogszabályainak egyike.

⁴ Lásd COM(2016) 727 final, 2016. november 16., valamint: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/budgetary_plans/index_en.htm

⁵ Mivel az október 15-i határidő 2016-ban szombatra esett, az irányadó jogszabályoknak megfelelően a határidő október 17-ig meghosszabbításra került.

⁶ A „kettes csomaghoz” tartozó magatartási kódex aktualizált változata rövidesen hozzáférhető lesz; a jelenlegi változat a következő internetcímen olvasható (angol nyelven): http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/coc/2014-11-07_two_pack_coc_amended_en.pdf

⁷ A Tanács 2015. július 14-i ajánlása a hivatalos pénznemként az eurót használó tagállamok gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatások végrehajtásáról (HL C 272., 2015.8.18., 100. o.).

politikákat annak biztosítása érdekében, hogy az összesített euróövezeti költségvetési irányvonal összhangban legyen a fenntarthatósági kockázatokkal és a konjunkturális körülményekkel”.

A Bizottság 2015 novemberében ajánlás elfogadására irányuló javaslatot terjesztett elő az euróövezet gazdaságpolitikájáról, amelyet a Tanács megvitatott és aktualizált, majd az európai uniós vezetők az Európai Tanács 2016. február 18–19-i ülészakán megerősítettek.⁸

Ez az ajánlás alapot szolgáltat a bizottsági értékeléshez. Az európai szemeszter éves ciklusa keretében a Bizottság e csomag keretében javaslatot terjeszt elő egy új, a 2017–2018-as időszakra vonatkozó, az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlás elfogadása érdekében.⁹

E közlemény célja kettős. Egyrészt a költségvetés-tervezési javaslatok horizontális értékelése alapján összesített képet ad az euróövezet költségvetési politikájáról. Ez az eljárás a stabilitási programok tavasszal végrehajtott horizontális értékeléséhez hasonlít, de a hangsúly a következő éven van, nem pedig a középtávú költségvetési terveken. Másrészt az országok szintjén ad áttekintést a költségvetés-tervezési javaslatokról, miközben kifejti a Bizottság által a költségvetés-tervezési javaslatok értékelésénél használt megközelítést, mindenekelőtt a Stabilitási és Növekedési Paktum előírásainak való megfelelés tekintetében. Az értékelés ahhoz igazodóan differenciált, hogy az adott tagállam a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós vagy korrekciós ágához tartozik-e, és figyelembe veszi az államadósság szintjére és dinamikájára vonatkozó előírásokat is.

⁸ Lásd az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlást: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5540-2016-INIT/hu/pdf>

⁹ Lásd COM(2016) 726 final, 2016. november 16.

II. Fő megállapítások az euróövezet egészére nézve

Gazdasági kilátások a költségvetésiterv-javaslatok és a Bizottság 2016. őszi előrejelzése szerint

A kormányok szerint a gazdaságok gazdasági és pénzügyi válságból való kilábalása stabil ütemű, de az élénkülés nem gyorsul az euróövezetben. A tervekben szereplő makrogazdasági feltevések alapján a GDP 2016-ban 1,7%-kal nő a tizennyolc érintett euróövezeti tagállamban (EA-18), ami valamivel elmarad a stabilitási programok (SP) benyújtásakor, azaz 2016. áprilisában várt 1,8%-tól (1. táblázat). 2017 tekintetében a növekedési kilátások ugyanilyen képet mutatnak: az érintett 18 euróövezeti országra vonatkozóan 1,6%-os növekedést jeleznek előre, szemben a stabilitási programok alapján várt 1,7%-kal. A várhatóan tovább folytatódó – de nem fokozódó ütemű – gazdasági élénküléssel tovább csökken a tényleges és a potenciális kibocsátás közötti különbség. A tervek alapján az EA-18 övezeten belül a kibocsátási rés várhatóan a potenciális GDP –0,8%-a lesz 2016-ban, majd 2017-ben –0,5%-ra szűkül, míg alig néhány éve, 2014-ben még –2%-nál negatívabb volt. A tagállamok többségében jól érzékelhető ez a trend, ugyanakkor az egyes országok között különbségek tapasztalhatók. Az előrejelzések továbbra is alacsony inflációt mutatnak, a 2016-ra várt HICP-infláció a tavasszal benyújtott stabilitási programokhoz képest is kisebb. A költségvetésiterv-javaslatok szerint az infláció mértéke 2016-ban 0,4% lesz, míg 2017-ben az előrejelzések szerint 1,2%-ra növekszik (ez némileg alatta van a stabilitási programok 2017-re vonatkozó 1,4%-os előrejelzésének). Tizenhét tagállam felel meg a 473/2013/EU rendelet azon követelményének, hogy a költségvetés-tervezetnek független szerv által jóváhagyott vagy készített makrogazdasági előrejelzéseken kell alapulnia.¹⁰

A tizennyolc költségvetésiterv-javaslatból kirajzolódó gazdasági képet nagy vonalakban visszaigazolja a Bizottság előrejelzése. A Bizottság a nehezebbnek ígérkező világgazdasági körülmények között a vontatott ütemű gazdasági élénkülés folytatódására számít. Előrejelzése szerint a reál GDP növekedése kissé mérséklődni fog (a 2016-os 1,7%-ról 2017-ben 1,5%-ra). A belső keresletet jelenleg az alacsony olajárak, a továbbra is viszonylag alacsony euróátváltási árfolyamok tovagyrúzó hatásai és a laza monetáris politika támogatja. A belső kereslet alapvető dinamikája viszont változatlanul lassú. A globális gazdasági feltételek bizonytalanabbá váltak különösen az Egyesült Királyság EU-tagságáról tartott népszavazás és más geopolitikai fejlemények nyomán, miközben a világkereskedelem lelassult. Mindezek a körülmények kiemelik a növekedés belső forrásai megerősítésének szükségességét. Emellett számos fejlemény – például a világkereskedelem további visszaesése – a Bizottság által vártnál alacsonyabb növekedést eredményezhet. A Bizottság előrejelzésében a tényleges és a potenciális kibocsátás közötti rés folytatódó szűkülése a gazdaság törekeny, de folytatódó élénkülését tükrözi. A 2014-ben a potenciális GDP 2,2%-ának megfelelő mértékű negatív kibocsátási rés idén várhatóan 0,8%-ra, 2017-ben pedig 0,5%-ra szűkül. A kibocsátási rés számszerűsítésével kapcsolatban egyes tagállamokban továbbra is fennálló bizonytalanságok miatt a Bizottság megvizsgálta, hogy miként lehetne javítani a módszertant és annak alkalmazását, figyelembe véve ugyanakkor a tagállamokkal szembeni költségvetési követelmények megállapításának meglévő elveit (lásd alább az 1. háttérmagyarázatban).

¹⁰ Németország esetében nincs olyan független szerv, amelynek feladata a makrogazdasági előrejelzések készítése vagy jóváhagyása.

A gazdaság folytatódó, bár vontatott ütemű növekedése nem tükröződik az árak alakulásában, mivel összesített szinten az infláció változatlanul alacsonynak ígérkezik. A Bizottság előrejelzése szerint a HICP-infláció mértéke idén csupán 0,3% lesz, és 2017-ben várhatóan 1,4 %-ra nő a bezáródó kibocsátási rés és a rendkívül laza monetáris politika következményeként. A tagállamok közötti különbségek ellenére a várakozások szerint a kamatlábak 2017-ben is történelmi mélypontjuknak megfelelő alacsony szinteken maradnak. Ezzel egyidejűleg valószínű, hogy a megtakarítások beruházásokhoz viszonyított nagy többlete 2017-ben is fennmarad, és az euróövezet külső egyenlege az előrejelzés szerint a GDP 3,5%-ának megfelelő többletet mutat majd, amely éppen csak alatta marad a 2016-ra várt (a GDP 3,7%-ának megfelelő) értéknek.

Költségvetési kilátások a költségvetésiterv-javaslatok és a Bizottság 2016. őszi előrejelzése szerint

A költségvetésiterv-javaslatokban foglalt tervek szerint az összesített államháztartási hiány idén és jövőre is tovább csökken. Az EA-18 övezetre vonatkozóan a GDP-arányos hiány az előrejelzések szerint 2016-ban 1,8% lesz, szemben az előző évi 2,0%-kal.¹¹ A tervek alapján az összesített GDP-arányos hiány 2017-ben 1,5%-ra csökken. A változás kisebb, mint a stabilitási programokban 2017-re előre jelzett 0,5 százalékpontos csökkenés, bár a kezdőpontként szolgáló 2016-os hiány a tavasszal figyelembe vettnél valamelyest alacsonyabb. A némileg lefelé módosított makrogazdasági kilátások ellenére a hiány kisebb mértékű csökkentésének hátterében még mindig állhat alacsonyabb mértékű költségvetési kiigazítás (lásd lejjebb). A menekültügyi válsággal és a biztonsági vonatkozású intézkedésekkel összefüggő költségek növekedése egyes tagállamokban valószínűleg hozzájárul a kiadások alakulásához.

1. táblázat: Az EA-18 gazdasági és költségvetési aggregátumainak áttekintése (2016–2017)

	2016			2017		
	2016. évi stabilitási programok (április)	Költségvetésiterv-javaslatok (október)	2016. évi őszi bizottsági előrejelzés (november)	2016. évi stabilitási programok (április)	Költségvetésiterv-javaslatok (október)	2016. évi őszi bizottsági előrejelzés (november)
A reál GDP növekedése (%-os változás)	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5
HICP-infláció (%-os változás)	1,2	0,4	0,3	1,4	1,2	1,4
Államháztartási hiány (a GDP %-a)	–1,9	–1,8	–1,8	–1,4	–1,5	–1,5

¹¹ A tagállami tervekre való hivatkozáskor a 2015-ös évre vonatkozó adatok a költségvetésiterv-javaslatokban közölt számokon alapulnak, így azok nem feltétlenül veszik figyelembe az Eurostat által a 2016. őszi EDP-jelentés keretében felülvizsgált adatokat.

A strukturális egyenleg változása (GDP-re vetítve, százalékpont)	-0,3	-0,2	-0,2	0,2	0,1	0,0
Államadósság (a GDP %-ában)	90,3	90,1	90,1	89,0	89,0	89,1
Ciklikusan kiigazított kiadási ráta (a potenciális GDP %-ában)	47,3	47,4	47,5	46,9	47,2	47,3
Ciklikusan kiigazított bevételi arány (a potenciális GDP %-ában)	46,0	46,1	46,2	45,9	46,0	46,1

A költségvetési pozíció, amelyet az összesített strukturális egyenleg változása jelez, általában véve stabil marad 2016–2017-ben a költségvetésiterv-javaslatok szerint. A tervek szerint a strukturális egyenleg enyhén romlani fog 2016-ban (a GDP 0,2%-ának megfelelő mértékben), amit a GDP 0,1%-ának megfelelő mértékű javulás követ majd a következő évben. A strukturális költségvetési pozíció összesített szintű alakulását nagy vonalakban megerősíti a diszkrecionális költségvetési kiigazítás számbavételére épülő alternatív módszer (DFE) is, amely a költségvetésiterv-javaslatok alapján 2016-ra 0,4%-os, 2017-re 0,2%-os negatív kiigazítást prognosztizál (lásd a 4. melléklet A4.1. ábráját).¹² A kibocsátási rés mérése körüli bizonytalanságok miatt azonban az értékek 2016-os alakulását nem szabad túlhangsúlyozni. Ezek az értékek nagy vonalakban összhangban vannak a tavaszi stabilitási programokban 2016–2017-re előre jelzett folyamatokkal. A költségvetési konszolidáció a fokozatosan javuló, jóllehet továbbra is bizonytalan gazdasági kilátások és a szűkülő kibocsátási rés mellett szünetel. Figyelembe véve azt is, hogy mindössze öt tagállam (a legnagyobb gazdaságok közül pedig csupán egy) tervezi azt, hogy 2017 végére eleget tesz a középtávú költségvetési céljának vagy meg is haladja azt,¹³ a 2017-re tervezett zéró strukturális kiigazítás látszólagosan elmarad a Stabilitási és Növekedési Paktum által előírt mértéktől. Ugyanakkor e tekintetben az aggregált kiigazítás csak szemléltető adatnak tekinthető, mivel nem tükrözi a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményei tekintetében a tagállamok között mutatkozó jelentős különbségeket, amelyeket a Bizottság az országspecifikus értékelésekben vesz figyelembe.

A Bizottság 2016. őszi előrejelzése szerint a GDP 1,8%-ának megfelelő 2016. évi összesített államháztartási hiány 2017-re várhatóan a GDP 1,5%-ának megfelelő

¹² Az elemzési célokra kidolgozott DFE a költségvetési kiigazítás alternatív indikátora, és elkülönül a Stabilitási és Növekedési Paktumnak való megfelelés értékelésére használt mutatóktól. Míg a bevételi oldalon alulról felfelé építkező megközelítést, addig a kiadási oldalon alapvetően felülről lefelé építkező megközelítést követ. További információkért lásd a „Report on Public Finances in EMU 2013” (2013. évi jelentés a GMU államháztartásairól) III. részét, *European Economy*, 2013., 4. szám.

¹³ Németország, Észtország, Litvánia, Luxemburg és Hollandia. Emellett két tagállam, nevezetesen Spanyolország és Franciaország várhatóan jövőre is a túlzotthiány-eljárás hatálya alatt marad.

értékre csökken, ugyanakkor a strukturális egyenleg a kétéves időszakban alapvetően stabil marad. A strukturális egyenleg 2016–2017-es stabilitására vonatkozó bizottsági előrejelzés figyelembe veszi a kamatkiadások várt csökkenését is (2016-ra a GDP 0,2%-a, 2017-re a GDP 0,1%-a). Ily módon összesített szinten az elsődleges strukturális egyenleg a Bizottság előrejelzésének becslése szerint 2016-ban a GDP 0,4%-ának, 2017-ben a GDP 0,2%-ának megfelelő értékkel romlik. Ezt az értelmezést a DFE is alátámasztja, amely 2016-ra a GDP 0,5%-ának, 2017-re a GDP 0,3%-ának megfelelő mértékű negatív kiigazítást jelez. Az államadósság kamatlábainak történelmi léptékben is alacsony szintjéből származó megtakarítás tehát összesített szinten nézve többségében nem kerül felhasználásra a hiány csökkentésére. Az eurócsoport javasolta ezeknek a megtakarításoknak az államháztartási mérleg javítására, valamint – az adott ország sajátos helyzetétől függően – infrastruktúra-fejlesztő beruházásokra vagy strukturális reformokra való felhasználását.¹⁴

Az euróövezeti hiányra vonatkozó összesített kép tekintetében a költségvetésiterv-javaslatok és a Bizottság előrejelzése alapvetően egybevág. Viszonylag nagy lehet az egyes költségvetésiterv-javaslatok és a Bizottság hiány-előrejelzése közötti különbség, aminek oka országonként eltérő. A Bizottság előrejelzése szerint az országok többségében a költségvetésiterv-javaslatokhoz képest magasabb lesz a hiány, és e tekintetben a legnagyobb eltérések Szlovéniában, Portugáliában, Belgiumban és Litvániában várhatók (lásd a 4. melléklet A4.1. táblázatát és A4.4. ábráját). Az előrejelzések további pozitív irányú eltérései mind 0,3 százalékponton belül vannak, ugyanakkor Németország, Ciprus, Észtország, Lettország, Hollandia és Finnország esetében a Bizottság alacsonyabb hiányt jelez előre.

Az összesített strukturális egyenleg változásának tagállamonkénti megoszlása nem látszik visszatükrözni a tagállamoknak a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeihez való viszonyát, sem a költségvetési mozgástér nagyságát. Egyes olyan tagállamok, jelesül Spanyolország, Franciaország és Olaszország, amelyek viszonylag messze vannak a középtávú költségvetési céljuk teljesítésétől, a jelek szerint expanzív politikát fognak követni, vagy csak nagyon csekély költségvetési kiigazítást hajtanak végre. Ezzel szemben más tagállamok, jelesül Németország, amelyek túlteljesítik középtávú költségvetési céljukat, várhatóan alig élnek a költségvetési mozgástér adta lehetőségekkel.

Áttérve az államadósságra: a 2014-ben a GDP 93%-ának megfelelő értéken tetőző tervezett összesített adósságráta a költségvetésiterv-javaslatok szerint 2016-ban és 2017-ben egyaránt tovább csökken, ami összhangban van a stabilitási programokat alátámasztó előrejelzésekkel. Emögött a pozitív elsődleges egyenlegek, valamint a kedvező SFA-tételek állnak.¹⁵ A 2017-re tervezett, a GDP 89%-ának megfelelő összesített adósságráta széles skálán mozgó tagállami adatokból áll össze. Az egyes tagállamok adósságrátája a GDP 133%-ától (Olaszország) a GDP 10%-áig (Észtország) terjed. Az összesített érték nem tartalmazza a kivételesen nagy államadóssággal rendelkező Görögország adatait.

Az összesített adósság tekintetében a Bizottság előrejelzése összhangban van a tagállamok várakozásaival. Miközben az összesített adósságráta továbbra is nagyon magas szinten van, a Bizottság arra számít, hogy az adósságráta idén és jövőre is csökkenni fog,

¹⁴ Ezeket az elveket az eurócsoport 2015. október 5-én erősítette meg: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/eurogroup/2015/10/05/>

¹⁵ Az összesített adósságráta tervezett csökkentésének mértéke sokkal kisebb, ha Németországot kivesszük az aggregált mutatóból (a 2015–2017-es időszak egészében –3,9 százalékpont helyett mindössze –1,6 százalékpont).

2017-re elérve a GDP 89,1%-ának megfelelő szintet, és pedig ugyanazon mögöttes tényezőknek köszönhetően, mint a kormányzati tervekben (az adósság kamatterhének csökkenése, valamint az a körülmény, hogy az úgynevezett hólabdahatás már nem járul hozzá az összesített adósság növeléséhez). Egyúttal azt is figyelembe kell venni, hogy az euróövezeti adósságcsökkentés nagy része Németországhoz köthető. Ha Németországot kivesszük a számításból, akkor a Bizottság által előre jelzett összesített adósságráta mind 2016-ban, mind 2017-ben mindössze 0,2 százalékponttal csökken, szemben mindkét év 1 százalékpontos teljes összesített értékével. Emellett, ha Németországot nem tekintjük, az összesített adósság szintje jelentősen nagyobb, a GDP 99%-át teszi ki. Ebben az esetben is viszonylag nagy lehet a költségvetés-terv-javaslatok és a Bizottság előrejelzése közötti különbség tagállami szinten, aminek oka országonként eltérő. Nagyobb pozitív irányú eltérés van Portugália és Franciaország esetében, míg több ország értékei negatív eltérést mutatnak, azaz esetükben a Bizottság adósság-előrejelzése kisebb, mint a tagállamoké (lásd a 4. melléklet A4.3. táblázatát és A4.5. ábráját). Összesített szinten a tagállamok által 2017-re előre jelzett adósságállomány-változás nagyobb, mint a Bizottság által prognosztizált érték, ami elsősorban az SFA-tételeknek tudható be.

Az összesített euróövezeti adósságráta nem értékelhető a Stabilitási és Növekedési Paktum adósságkövetelményeinek való megfelelés alapján, mivel az euróövezeti tagállamok egymástól eltérő helyzetben vannak a Stabilitási és Növekedési Paktum tekintetében.¹⁶ Mindazonáltal a költségvetés-terv-javaslatot benyújtó euróövezeti tagállamok közül tízre alkalmazni kell az adósságcsökkentési referenciaértéket. A Bizottság előrejelzése szerint e tíz ország közül hét teljesíteni fogja a referenciaértéket (vagy, ha alkalmazandó, az átmeneti adósságszabályt).

A Stabilitási és Növekedési Paktum alkalmazása

A Stabilitási és Növekedési Paktum rugalmassági rendelkezései – a Paktum prevenció és korrekciós ágában egyaránt – lehetőséget biztosítanak a kormányzat ellenőrzésén kívül álló eseményekkel összefüggő, az államháztartást nagymértékben befolyásoló rendkívüli kiadások figyelembevételére. A 2015. évhez hasonlóan egyes tagállamok költségvetés-terv-javaslatuk utal a menekültek rendkívüli beáramlásának költségvetési hatásaira (Ausztria, Belgium, Olaszország, Szlovénia és Finnország). Hasonlóképpen Belgium, Olaszország és Ausztria költségvetés-terv-javaslatuk megemlíti a terrorizmusveszély miatti többletkiadásokat is. Emellett Olaszország különleges bánásmódot kért a nemrégiben bekövetkezett földrengésekhez társuló kiadások miatt. Finnország továbbá a strukturális reformokra vonatkozó rendelkezés és a beruházásokra vonatkozó rendelkezés alkalmazását kérte 2017-re, Litvánia pedig – bár az országos választások miatt csak változatlan szakpolitikát feltételező költségvetés-terv-javaslatot nyújtott be – jelezte, hogy élni kíván a strukturális reformokra vonatkozó rendelkezés adta lehetőséggel.

A Stabilitási és Növekedési Paktum kiigazítási követelményei – a prevenció és a korrekciós ágban egyaránt – a strukturális egyenleg változására vonatkozóan vannak meghatározva. A Bizottság értékelni fogja (utólag, egyenként), hogy a 2016-ra és 2017-re vonatkozó követelményektől való adott évi átmeneti eltérés mennyiben indokolható az előző évhez viszonyítva felmerülő rendkívüli többletköltségekkel. Az indokolt esetekben a

¹⁶ A Stabilitási és Növekedési Paktumnak az egyes tagállamok tekintetében alkalmazandó adósságkövetelményei eltérnek annak függvényében, hogy a korrekciós ághoz vagy a prevenció ághoz tartozó tagállamról van-e szó, illetve hogy az adott tagállam adósságrátája a GDP 60%-a alatt vagy fölött van-e.

Bizottságnak a költségvetés-tervezési javaslatokról alkotott véleménye tényszerűen bemutatja, miként befolyásolja a megfelelés értékelését, ha a számítás korrigáljuk a rendkívüli eseményekkel (menekültbeáramlás, terrorizmusveszély) összefüggő kiadásokkal.

1. háttérmagyarázat: A „korlátozott mérlegelés” elvének alkalmazása a költségvetési felügyelet céljára 2016 őszén

Megállapodás a kibocsátási résre vonatkozó becslések megbízhatóságának vizsgálatáról

Az Ecofin Tanács 2016. áprilisi amszterdami nem hivatalos ülése kezdeményezte a potenciális növekedés és a kibocsátási rés becslésére rendelkezésre álló közös módszertan továbbfejlesztését. A Tanács e felkérésének eleget téve 2016 októberében a tagállamokkal egyetértésben két konkrét lépésről született megállapodás.

Az első arra vonatkozott, hogy a közös módszertan keretében a munkanélküliség bérdinamikát nem gyorsító egyensúlyi rátájának figyelembevétele érdekében alkalmazott becslés módját felül kell vizsgálni. Ezt a változást a Bizottság 2016. őszi előrejelzése már tartalmazza. A második keretében megállapodás született egy új „megbízhatóságvizsgáló eszköz” alkalmazásáról azoknak az eseteknek az azonosítására, amikor a közös módszertan eredményei közgazdasági szempontból nem tűnnek valószínűnek.

A megbízhatóságvizsgáló eszköz a kibocsátási réssel foglalkozó munkacsoportban (OGWG) megvitatott statisztikai elemzési módszer alapján alternatív országspecifikus becslést ad a kibocsátási rés adott évi (a jelen esetben 2016-os) mértékéről. Ha az alternatív becslés és a közös módszertan alapján adott becslés különbsége meghalad egy küszöbértéket, az azt jelzi, hogy a közös módszertan alapján adott becslés nem tűnik valószínűnek.

A megbízhatóságvizsgáló eszköz eredményei

Ha egy tagállam kibocsátási réséről megállapítást nyer, hogy nem valószínű, a közös módszertan szerinti kibocsátási rés és az alternatív becslés közötti tartomány lesz az a „megbízható tartomány”, amelyen belül a Bizottság megválaszthatja azt a valószínű értéket, amelyet a költségvetési felügyelet gyakorlása keretében irányadónak tekint (lásd az alábbiakban).

A megbízhatóságvizsgálat jövőbeli évekre nem végezhető el. A megbízhatóságvizsgáló eszköz úgy vehető igénybe a 2017-es évre is kiterjedő költségvetési felügyelet céljára, hogy a 2016-os megbízható tartomány alapján, extrapoláció segítségével adunk alternatív becslést a 2017-es kibocsátási résre. A megbízható tartomány 2016-ról 2017-re való extrapolálása azt jelenti, hogy a közös módszertan szerinti kibocsátási rés és az alternatív becslés között a 2016. év vonatkozásában meghatározott tartományt alkalmazzuk közvetlenül a közös módszertan alapján 2017-re meghatározott kibocsátási résre. Ez tehát azt jelenti, hogy a módszer nem szolgáltat adatot a kibocsátási rés éves változásáról.

Fontos megjegyezni, hogy a megbízhatóságvizsgáló eszköz eredményei nem hatnak ki a Bizottság 2016. őszi előrejelzésére, az előrejelzésnek a kibocsátási résre és a strukturális egyenlegre vonatkozó becslései továbbra is a közös módszertan alapján készülnek. A megbízhatóságvizsgáló eszköz eredményeit a Bizottság csupán kiegészítő kvalitatív tényezőként veszi figyelembe a tagállami költségvetések értékelésében.

A megbízhatóságvizsgáló eszköz eredményeinek felhasználása a költségvetési felügyelet keretében: „állandósítási elvek” a tagállamok követelményeinek meghatározásához

A költségvetés-tervezési javaslatokról elfogadott véleményeiben a Bizottság azt értékeli, hogy teljesülnek-e a 2016-ra és 2017-re vonatkozóan a Tanács 2016-os országspecifikus

ajánlásaiban meghatározott költségvetési követelmények. A prevenció ágban a költségvetési követelmények a Stabilitási és Növekedési Paktum által biztosított rugalmasságról szóló közös álláspontban foglalt úgynevezett követelménymátrixból fakadnak, amely a költségvetési kiigazítás szükséges mértékét a gazdasági ciklustól teszi függővé.¹⁷

A 2017-es követelmény 2016 tavaszán, a 2017-es kibocsátási résre vonatkozó akkori előrejelzés alapján került megállapításra. Megállapításukat követően a követelményeket állandónak kell tekinteni. Hiába válnak egy tagállam ciklikus pozíciójáról új információk elérhetővé, a követelmény megváltoztatására csak rendkívül szűk körben van mód:

- i. akkor, ha újraértékelés nyomán a tagállam a „nagyon kedvezőtlen gazdasági időszak” vagy a „kivételesen kedvezőtlen gazdasági időszak” kategóriába kerül, azaz kibocsátási rése a potenciális kibocsátáshoz viszonyítva –3%-nál negatívabb;
- ii. akkor, ha felülvizsgálatra került a tagállam strukturális egyenlegének szintje, és emiatt a tagállamnak az eredeti követelmény teljesítéséhez túl kellene teljesítenie a középtávú költségvetési célt.

Ezek a közös állandósítási elvek a megbízhatóságvizsgáló eszköz eredményeinek a tagállamok követelményeire való ráhatásával kapcsolatban is érvényesülnek, különös tekintettel a mátrix alapján meghatározott követelményekre. Ezért a gyakorlatban nem kerülnek megvizsgálásra azok az esetek, amikor a közös módszertan szerinti kibocsátási rés túlságosan negatív, hiszen ez ilyen esetekben a követelmények enyhítéséhez vezetne.

Fontos rámutatni, hogy ez az eljárás nem eredményezi az országspecifikus ajánlásokban foglalt formális követelmény felülvizsgálatát. A Bizottság az elemzés eredményeit csupán kvalitatív tényezőként veszi számításba a követelmények teljesítésének átfogó értékelésében.

Mindemellett az alternatív kibocsátási részek által jelzett szintváltozás egyes tagállamok esetében kihathat arra is, hogy jogosultak-e igénybe venni a strukturális reformokra, illetve a beruházásokra vonatkozó rendelkezést.

Az eszköz nem befolyásolja a 2017-es költségvetési kiigazítás mértékét, mivel nem szolgáltat adatot a kibocsátási rés változásáról, amely a strukturális egyenleget érintő költségvetési kiigazítás mértékének megállapításához szükséges.

A tagállamok költségvetésterv-javaslatainak értékelésére gyakorolt hatás

A Bizottság 2016. őszi előrejelzése alapján a megbízhatóságvizsgáló eszköz hat euróövezeti ország esetében jelezte, hogy a kibocsátási rés jelentősen negatívabb lehet a közös módszertan által becsülnél (Ausztria, Finnország, Olaszország, Luxemburg, Lettország és Szlovénia). A részletes elemzés Finnország kivételével valamennyi említett ország esetében azt mutatta, hogy a megbízhatóságvizsgáló eszköz eredményei nem befolyásolják a Bizottság által a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeinek teljesülésével kapcsolatban végzett értékelést. Finnország esetében az elemzés azt jelezte, hogy a kibocsátási rés valószínűleg kevésbé negatív a közös módszertan alapján becsülnél, és ennek folytán a Szerződésben a GDP 3%-aként meghatározott referenciaértékhez viszonyítva meglesz a kellő biztonsági tartalék, ami feltétele annak, hogy a tagállam jogosult legyen igénybe venni a strukturális reformokra, illetve a beruházásokra vonatkozó rendelkezést.

A Bizottság a tagállamokkal együttműködve a következő hónapokban meg fogja vizsgálni, hogy miként lehetne javítani a kibocsátási rés számítási módszertanát és annak alkalmazását.

¹⁷ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14345-2015-INIT/en/pdf>

A költségvetési kiigazítás összetétele

A költségvetésiterv-javaslatok az euróövezet egészére vonatkozóan 2016–2017-ben csupán nagyon korlátozott mértékű változást jeleznek az államháztartás összetételében (lásd a 4. melléklet A4.5. táblázatát és A4.2a–b. ábráját). Az államháztartási kiadások GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 0,4 százalékponttal csökken 2017-ben. Ezen belül 0,1 százalékpont azonban a kamatkiadásokban elért megtakarításokhoz kapcsolódik. A fennmaradó, látszólag jelentős csökkenés elsősorban konjunkturális körülményeknek tudható be. A gazdasági ciklus hatásával kiigazított elsődleges kiadási ráta ténylegesen csak 0,1 százalékpontnak megfelelő csökkenést mutat. Ezt a csökkenést részben ellensúlyozzák a tervezett adócsökkentések, ami a ciklikusan kiigazított bevételi ráta enyhe csökkenésében tükröződik (0,1 százalékpont 2017-ben). Ezzel összefüggésben elmondható, hogy a kiadások potenciális kibocsátáshoz viszonyított arányának csökkentésére irányuló tagállami tervek végrehajtása összességében jórészt nem valósult meg az elmúlt néhány év folyamán. A Bizottság 2016. őszi előrejelzése alátámasztja ezt az értelmezést. A költségvetésiterv-javaslatok és a Bizottság előrejelzése alapján egyaránt alapvetően egységesnek mutató adórugalmasság azt jelzi, hogy a bevételek csökkenését kormányzati intézkedések okozzák (lásd a 4. melléklet A4.6. táblázatát).

A tervezett kiigazítás várhatóan nem fogja lerontani a középtávú növekedési kilátásokat, ugyanakkor a kiadáscsökkentés tekintetében lehetne növekedésbarátabb intézkedéseket hozni. A kiadási kategóriák legtöbbje esetében a kibocsátás arányában kifejezve csökkentést terveznek, bár, mint jeleztük, a kiadások összességében véve kismértékű csökkenését konjunkturális tényezők okozzák. A legjelentősebb csökkentések a munkavállalói jövedelmeket és a kamatkiadásokat érintik, ez utóbbiakban a tagállamok jelentős megtakarításokat érnek el (miként az részletesebben bemutatásra kerül a következő szakaszban). Mivel elsősorban nem a legproduktívabb kiadások érintettek, a tervezett kiigazítás várhatóan nem fogja lerontani a középtávú növekedési kilátásokat, ugyanakkor lehetne növekedésbarátabb intézkedéseket hozni. Például nem tervezik növelni a tőkekiadásokat, holott a jelenlegi szintek a múlttal összevetve alacsonyok. Emellett a nemzeti költségvetési irányítás minőségének javítása, ideértve a hatékony kiadás-felülvizsgálat bevezetését is, támogathatja a közkiadások növekedésbarátabbá tételét. Az alábbi 2. háttérmagyarázat bemutatja a hatékony kiadás-felülvizsgálatnak az eurócsoport által elfogadott alapelveit. A Bizottság előrejelzése lényegében összhangban van a költségvetésiterv-javaslatokkal, és megerősíti, hogy a legjelentősebb csökkentésekre a kamatkiadásoknál és a közszektorban dolgozók béreinél kerül majd sor, ugyanakkor ez utóbbi kategóriában a Bizottság előrejelzése kisebb mértékű visszaesést prognosztizál a költségvetésiterv-javaslatoknál.

A kamatkiadások várhatóan tovább csökkennek 2017-ben, ami forrásokat szabadít fel a konszolidáció megerősítésére és a jövőorientált kiadások növelésére, ha azt a költségvetési mozgástér lehetővé teszi. Az euróövezeti államkötvények hozamai a valaha volt legalacsonyabb értékeken mozognak: az euróövezet négy legnagyobb tagállama esetében a tízéves kötvények kamata jelenleg 0% és 1,75% között van. Ennek következtében az államháztartás GDP-re vetített teljes kamatkiadásai az elmúlt időszakban tovább csökkentek. A költségvetésiterv-javaslatokban foglalt információk alapján az euróövezet egészében a GDP-arányos kamatkiadások a 2015-ös 2,4%-ról 2016-ban előreláthatólag 2,1%-ra esnek vissza, majd a következő évben várhatóan tovább csökkennek a GDP 2,0%-ára, ami jócskán elmarad a 2012. évi 3,0%-os adattól, amely az euróövezeti államadósság-válság csúcsát jellemezte. A tagállamok költségvetésiterv-javasolataiból kirajzolódó képet nagy vonalakban visszaigazolja a Bizottság előrejelzése. Közben az adósságszolgálat költségei az

euróövezetben a következő években várhatóan a történelmi mélypont körül alakulnak, a kamatkiadásokban elért megtakarításoknak a közkiadások állandó jellegű növelésére vagy az adók csökkentésére való felhasználása a költségcsökkenés átmeneti jellege miatt kockázatos lehet.

A költségvetés-terv-javaslatokban bemutatott intézkedések 2017-ben csak nagyon csekély hatást fejtenek ki az adók összetételére az EA-18 övezet egészét tekintve. A gazdasági ciklus hatásával kiigazított bevételi ráta a GDP mintegy 0,1%-ával csökken. A három bevételi kategória közül a társadalombiztosítási járulékok és a közvetett adók várhatóan csökkenni fognak GDP-arányosan, míg a közvetlen adók növekednek. A változások ugyanakkor elenyészőek, és nem befolyásolják jelentősen az egyes kategóriák relatív súlyát. A bevételi oldalon a Bizottság előrejelzése összhangban van a költségvetés-terv-javaslatokkal (lásd a 4. melléklet A4.3b. ábráját).

2. háttérmagyarázat: A hatékony kiadás-felülvizsgálat alapelvei

Nagy államadóság és alacsony ütemű gazdasági növekedés mellett nagyobb szükség van annak biztosítására, hogy az adófizetők pénze minél hatékonyabban kerüljön felhasználásra. A korábbi döntésekből megörökölt kiadások azonban túl gyakran szinte automatikusan növekednek az évek folyamán. Az euróövezeti tagállamok több mint fele számolt be arról, hogy vagy már alkalmaz, vagy tervez bevezetni kiadás-felülvizsgálatokat, ezek hatóköre és időhorizontja azonban vegyes képet mutat. Az eurócsoport áttekintette a tagállami tapasztalatokat, és 2016. szeptemberi ülésén elfogadta azokat az elveket, amelyeket érdemes követni ahhoz, a kiadás-felülvizsgálatok optimális hatást fejtsenek ki a közkiadások minőségére.¹⁸

A kiadás-felülvizsgálatok célja a kiadásokkal kapcsolatos döntések és a szakpolitikai prioritások közötti kapcsolat helyreállítása (*indokolt ezt a szakpolitikát közpénzből finanszírozni?*), valamint annak meghatározása, hogy az érintett polgárok vagy vállalkozások által előállított javakra mennyit indokolt fordítani (*milyen értéket teremt a közpénz felhasználása?*). A kiadás-felülvizsgálat lényege a meglévő kiadások elemzése és ennek segítségével annak azonosítása, hogy:

- milyen lehetőségek vannak a prioritásnak már nem számító szakpolitikák finanszírozásának leállítására vagy a szakpolitikai célkitűzések szempontjából hatástalan finanszírozások megszüntetésére,
- milyen hatékonyságnövelés érhető el akár a közjavak vagy közszolgáltatások költségvonzatainak csökkentésével, akár a minőség lényegében azonos költségek melletti javításával.

Következménye általában a közfinanszírozású fellépések hatókörének, a közszolgáltatások megszervezésének, a háttérfolyamatoknak és a közszektor humán erőforrásainak megreformálása.

A kiadás-felülvizsgálat eredményeképpen javul a szakpolitikák összességében a források kihelyezése, és ennek következtében megtakarítások érhetők el (részben növekedésbarát szakpolitikák finanszírozására is), illetve javítható a közszolgáltatások minősége.

¹⁸ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/09/09-eurogroup-statement/>

Az euróövezet költségvetési irányvonalának értékelése

A 2011–2013-as időszak költségvetési konszolidációja után 2014–2017-ben az euróövezet becsült költségvetési irányvonala összességében lényegében semleges. A gazdasági élénküléssel párhuzamosan a költségvetési irányvonal 2014–2015-ben alapvetően semlegessé, 2016-ban pedig enyhén expanzívvá vált. A 2017. évre mind a tagállami költségvetés-tervezési javaslatok, mind pedig a Bizottság előrejelzése ismét lényegében semleges költségvetési irányvonalat prognosztizálnak.

3. háttérmagyarázat: A költségvetési irányvonal elemzése

A költségvetési irányvonal vizsgálata kulcsfontosságú eleme a Bizottság azon törekvésének, hogy megerősítse az euróövezet általános érdekéről folytatott párbeszédet.¹⁹ Az Európai Unióban és az euróövezetben a nemzeti költségvetési politikákat elsősorban a Szerződésben és a Stabilitási és Növekedési Paktumban található szabályokból álló keret határozza meg. Emellett a költségvetési politikák analitikai vizsgálata lehetővé teszi annak értékelését, hogy a végrehajtott költségvetési politikák ténylegesen biztosítják-e a feltételeket a stabil, fenntartható növekedéshez és az árstabilitáshoz, illetve hogy konkrétan a kereten belüli diszkrecionális mozgástér valóban a legjobban kerül-e kihasználásra. Ez a fajta vizsgálat rámutat a nemzeti politikák összesített következményeire és az egyes tagállamokat érintő tovagyűrűző hatásokra.

Az euróövezet költségvetési irányvonalának meg kell találnia a helyes egyensúlyt a fenntarthatóság és a stabilizáció között. Csökkenteni kell a túlzott mértékű adósságokat, és ismét létre kell hozni költségvetési tartalékokat. Az adósságcsökkentéssel kapcsolatban azért is szükség van kellő óvatosságra, hogy az esetleges újabb megrázkódtatásoknak jobban ellen lehessen állni. Ugyanakkor a gazdaság élénkülése lassú, és csak fokozatosan szorul vissza a munkanélküliség, miközben az inflációs várakozások továbbra is elmaradnak az árstabilitási célkitűzéstől.

A költségvetési irányvonalat módszertani szempontból nem egyszerű számszerűsíteni és elemezni. A költségvetési irányvonal fogalmának nincs általánosan elfogadott definíciója, de tartalmáról a közgazdasági szakemberek körében nagyjából egyetértés van. Általában azt az iránymutatást értik alatta, amellyel a kormányok által az adók és a kiadások területén hozott diszkrecionális döntések a költségvetési politika számára szolgálnak. A költségvetési irányvonalat hagyományosan az elsődleges strukturális egyenleg változásával szokás kifejezni, bár jellemzésére más mutatók is felhasználhatók. Ebben a háttérmagyarázatban a konszolidáció szükségességét az S1 jelű mutatóval mérjük, amely azzal a költségvetési kiigazítással egyezik meg, amely ahhoz szükséges, hogy egy adott tagállam államadóssága 2031-re a GDP 60%-ára csökkenjen. A különböző mutatók és megbízhatóságuk részletes értékelése a *The 2016 SCPs: Horizontal Overview and Implications for the Euro Area Fiscal Stance* (European Commission Institutional Papers No. 34, 2016) című kiadványban található.

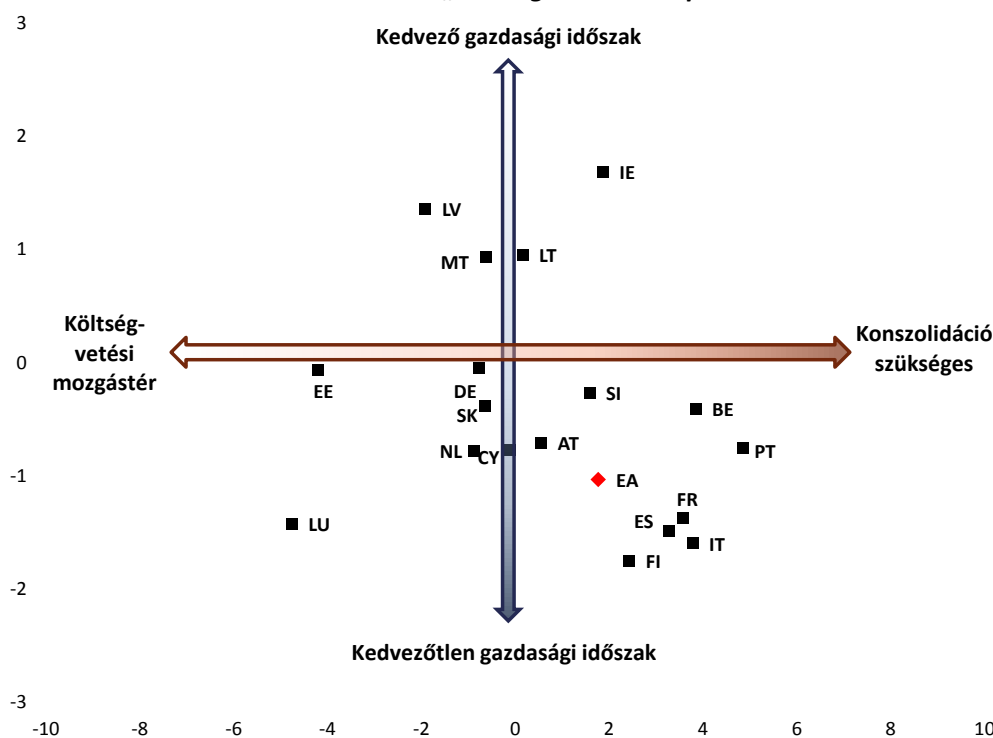
Az euróövezet egészére nézve a jelenlegi helyzetben kompromisszumra van szükség a fenntarthatósági és a stabilizációs cél között. Az euróövezet a „költségvetési térkép” délkeleti síknyegyében található, amelyben az említett kompromisszum elkerülhetetlen. (1. ábra). A kompromisszum elkerülhetetlenségét az adósság stabilan csökkenő pályára állításához szükséges kiigazítás és a tartósan fennálló, jelentős, bár fokozatosan csökkenő

¹⁹ Lásd COM(2016) 727 final, 2016. november 16.

mértékű gazdasági pangás együttes fennállása okozza. Ez a megállapítás kvalitatív értelemben a mutató megválasztásától függetlenül stabil, bár a pontos nagyságok eltérőek lehetnek.

Gazdasági szempontból az euróövezet egészének költségvetési irányvonalát differenciálni kell attól függően, hogy az egyes érintett országok a fenntarthatóság és a stabilizáció szempontjából milyen helyzetben vannak. A „költségvetési térkép” délkeleti síknegyedében lévő tagállamok egy része esetében még mindig jelentős a konszolidáció szükségessége. A délnyugati síknegyed azokat a tagállamokat tartalmazza, amelyek rendelkeznek költségvetési mozgástérrel, és amelyek gazdasága előnyét látná a korlátozott mértékű élénkítésnek. Ebben a tekintetben a költségvetésiterv-javaslatokon indokolt lehetne javítani. Különösen a stabilizációt túlzott előnyben részesítő nagy országok költségvetésiterv-javaslatait lehetne jobban a konszolidáció felé igazítani, míg a fennmaradó költségvetési mozgástér felhasználható lenne a rövid és a hosszú távú növekedés támogatására, azaz a beruházások ösztönzésére.

1. ábra: Az euróövezet „költségvetési térképe” 2016-ban

Megjegyzés: Az Európai Bizottság 2016. őszi előrejelzése alapján. A kedvező (kedvezőtlen) gazdasági időszakot a 2016-os, a GDP százalékában kifejezett kibocsátási rés fejezi ki. A konszolidáció szükségességének mértékét, illetve a költségvetési mozgástérrel a Bizottságnak a fenntarthatósági kockázatot leíró S1 mutatója számszerűsíti, amely ugyancsak a GDP százalékában van kifejezve, és a 2016-os éven mint báziséven, valamint a 2016. őszi előrejelzés számításain alapul.

A 2016–2017-es időszak költségvetési irányvonala vizsgálható az államháztartások hosszú távú fenntarthatósága és a rövid távú makrogazdasági stabilizáció közötti céljának tükrében (lásd a fenti 3. háttérmagyarázatot). A hosszú távú fenntarthatóság érdekében az államadósságot fenntartható pályára kell helyezni és ott kell tartani, amihez

figyelembe kell venni az adósság jelenlegi szintjét és a népesség előregedésével összefüggésben előre vetített jövőbeli kiadásokat.²⁰ A makrogazdasági stabilizáció rövid és középtávon a kibocsátási rés megfelelő ütemű bezárásával írható le, ugyanakkor a jelenlegi helyzetben a stabilizációhoz hozzátartozik az is, hogy a növekedés külső forrásaitól hangsúlyosabban belső forrásokra kell áttérni. Mivel a monetáris politika már most is rendkívül laza, a nominális kamatlábak a nullához közeli határértéknél vannak és nagyon alacsony az infláció, a figyelem a költségvetési politika felé fordul.

Ahogy az a Bizottság „A növekedésbarát euróövezeti költségvetési irányvonal felé” című kísérő közleménye²¹ részletesen kifejti, az euróövezet helyes költségvetési irányvonalának meghatározása a tagállamok egyéni és kollektív felelőssége. A közlemény kiegészítő elemzéssel szolgál a költségvetési irányvonalról, és iránymutatást ad az euróövezetben folytatott költségvetési politikával kapcsolatos következményekről.

²⁰ A Bizottság S1 fenntarthatósági mutatója azt jelzi, hogy a 2016 és 2021 közötti időszakban mekkora teljes összegű kiigazításra van szükség ahhoz, hogy 2031-ra az adósságráta a GDP 60%-a legyen, és figyelembe veszi a népesség előregedésével kapcsolatos függő kötelezettségeket is. A mutató szerint a következő öt évben a GDP megközelítőleg 1,8%-ának megfelelő további kiigazításra lesz szükség. Ez 2016-ra és az azt követő négy év mindegyikére a GDP körülbelül 0,33%-ának megfelelő további éves kiigazítást jelent.

²¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/budgetary_plans/index_en.htm

III. Az egyes költségvetésiterv-javaslatok áttekintése

A költségvetésiterv-javaslatokról kialakított bizottsági vélemények a terveknek a Stabilitási és Növekedési Paktummal való összeegyeztethetőségére és az ez alapján kiadott ajánlásoknak való megfelelésre összpontosítanak. A túlzotthiány-eljárás alá tartozó tagállamok esetében a Bizottság véleménye azt értékeli, hogy az államháztartási hiányra és a strukturális kiigazításra vonatkozóan meghatározott célokat illetően milyen előrelépés történt a túlzott hiány kiküszöbölése terén. A Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozó tagállamok esetében véleményében a Bizottság a középtávú országspecifikus költségvetési céloknak való megfelelést vagy a célok felé tett haladást, valamint az adósságszabálynak való megfelelést értékeli annak ellenőrzése céljából, hogy a tervek összhangban vannak-e a Stabilitási és Növekedési Paktummal és a Tanács által a tagállamokhoz 2016. július 12-én intézett országspecifikus költségvetési ajánlásokkal.

A 473/2013/EU rendelet 6. cikkének megfelelően a kiigazítási program hatálya alá nem tartozó euróövezeti tagállamok mindegyike határidőre benyújtotta költségvetésiterv-javaslatát.

A Bizottság a költségvetésiterv-javaslatok egyikével kapcsolatban sem állapította meg a 473/2013/EU rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazásában a Stabilitási és Növekedési Paktum „különösen súlyos megsértését”. Mindazonáltal több benyújtott terv is felvet aggályokat.

A 2a. és a 2b. táblázatban az egyes országok költségvetésiterv-javasatairól alkotott, a Bizottság által november 16-án elfogadott véleményekben megfogalmazott értékeléseket foglaltuk össze, és értékeltük a költségvetési-strukturális reformok terén elért előrehaladást. Az értékelés a Bizottság 2016. őszi előrejelzésén alapul. Az összehasonlítás megkönnyítése érdekében a terveket az értékelés alapján három fő kategóriába soroltuk. A kategóriák jelentése eltér annak függvényében, hogy túlzotthiány-eljárás alá tartozó tagállamról van-e szó vagy sem.

- **Megfelel:** A Bizottság előrejelzése alapján ahhoz, hogy a 2017. évi költségvetés teljesítse a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeit, **nincs szükség arra**, hogy a tagállam a nemzeti költségvetési eljárásban **módosítsa a költségvetés-tervezetet**.
- **Nagyjából megfelel:** A Bizottság 2017-re vonatkozó előrejelzése alapján a költségvetésiterv-javaslat várhatóan lényegében biztosítani fogja a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályainak való megfelelést.

A túlzotthiány-eljárás hatálya alá tartozó tagállamok esetében: Miközben a Bizottság 2017-re vonatkozó előrejelzése szerint az államháztartási hiányra vonatkozó közbenső célt sikerül elérni, vagy pedig a túlzott hiány megszüntetésére időben sor kerül, a költségvetési kiigazítás terén az ajánlott mértékhez képest számottevő elmaradás van, ami veszélyezteti a túlzotthiány-eljárás keretében megfogalmazott ajánlásnak való megfelelést.

A Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozó tagállamok esetében: A Bizottság 2017-re vonatkozó előrejelzése bizonyos fokú eltérést jelez a középtávú költségvetési céltól vagy az ahhoz vezető kiigazítási pályától, de a követelménytől való elmaradás nem jelent jelentős eltérést az ajánlott kiigazítástól. Az értékelés szerint ezek a tagállamok megfelelnek az adósságszabálynak (amennyiben az alkalmazandó).

- **Potenciálisan nem felel meg:** A Bizottság 2017-re vonatkozó előrejelzése alapján a költségvetés-terv-javaslat várhatóan nem biztosítja a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályainak való megfelelést.

A túlzott hiány-eljárás hatálya alá tartozó tagállamok esetében: A Bizottság 2017-re vonatkozó előrejelzése azt vetíti előre, hogy sem az ajánlott költségvetési kiigazításra nem kerül sor, sem pedig az államháztartási hiányra vonatkozó közbenső célt nem sikerül elérni, illetve a túlzott hiány megszüntetésére nem kerül sor időben.

A Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciók ágához tartozó tagállamok esetében: A Bizottság 2017-re vonatkozó előrejelzése szerint jelentős eltérés lesz a középtávú költségvetési céltól vagy az ahhoz vezető kiigazítási pályától, és/vagy az ország nem felel meg az államadósság-csökkentési referenciaértéknek (amennyiben az alkalmazandó).

Az Ecofin Tanács által 2016. február 12-én jóváhagyott „Közös álláspontra a Stabilitási és Növekedési Paktum által biztosított rugalmasságról” című dokumentumból kiindulva Finnország és Litvánia a költségvetés-terv-javaslatában rugalmasságot kért a strukturális reformokra és a beruházásokra vonatkozó rendelkezés alapján. Finnország a költségvetés-terv-javaslatában kérte, hogy 2017-ben ideiglenesen eltérhessen a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától, mert olyan nagyszabású strukturális reformokat kíván végrehajtani, amelyek kedvezően befolyásolják az államháztartás hosszú távú stabilitását (a kért rugalmasság legfeljebb a GDP 0,5%-ának felel meg), valamint emellett nemzeti szintű kiadásai merülnek fel egyes, az EU által az európai strukturális és beruházási alapokból finanszírozott projektek társfinanszírozása kapcsán (a kért rugalmasság legfeljebb a GDP 0,1%-ának felel meg). A Bizottság 2016. őszi előrejelzése alapján mivel Finnország nem teljesíti a minimális referenciaértéket, kibocsátási résének becsült nagyságát bizonytalanságok övezik. A 2016-ra becsült kibocsátási rés részletes elemzése azonban rávilágított, hogy Finnország 2017-ben teljesíteni fogja a minimális referenciaértéket.²² Kiegészítő biztosítékként a finn kormány nyilvánosan kötelezettséget vállalt arra, hogy 2017 folyamán szükség esetén további intézkedéseket tesz a Stabilitási és Növekedési Paktumnak való megfelelés biztosítása, így többek között a Szerződésben a GDP 3%-ában meghatározott referenciaérték betartása érdekében. Litvánia esetében a változatlan szakpolitikát feltételező költségvetés-terv-javaslatban foglalt hasonló kérés olyan mélyreható strukturális munkaerőpiaci és nyugdíjreformok végrehajtását irányozza elő, amelyek kedvezően befolyásolják az államháztartás hosszú távú stabilitását (a kért rugalmasság legfeljebb a GDP 0,6%-ának felel meg). A Bizottság 2016. őszi előrejelzése szerint Litvánia elegendő költségvetési mozgástérrel rendelkezik ahhoz, hogy ideiglenesen eltérhessen a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától. A rugalmasság iránti kérelmek teljes körű értékelésére mind Finnország, mind Litvánia esetében az európai szemeszter rendes ciklusában, a 2017. évi stabilitási programok értékelésével összefüggésben fog sor kerülni.

Mindemellett több tagállam hivatkozott a megnövekedett menekültbeáramlás és a szokásosnál kiterjedtebb biztonsági intézkedések költségvetési hatásaira. Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében és 6. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezések lehetővé teszik a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való eltérést, ha

²² A Bizottság a tagállamokkal egyeztetve kifejlesztett egy olyan szűrőeszközt, amely azonosítja azokat az eseteket, amikor a közös módszertan eredményei közgazdasági szempontból nem tűnnek valószínűnek. A szóban forgó esetekben olyan részletes kvalitatív elemzésre került sor, amely vizsgálta az érintett tagállamoknak a Stabilitási és Növekedési Paktumból fakadó kötelezettségeinek teljesülésére való kihatást is (lásd az 1. háttérmagyarázatot).

ilyen többletkiadások merülnek fel, de csak annyiban, amennyiben a menekültbeáramlás mértéke és a terrorizmusveszély súlyossága olyan szokatlan eseményt képez, amely jelentős hatással van az államháztartásra, és a fenntarthatóság nem forog veszélyben. Ebben az eljárási szakaszban a Bizottság megvizsgálta a menekültkérdéssel kapcsolatban 2015-ben és 2016-ban (Belgium, Olaszország, Ausztria, Szlovénia és Finnország esetében), valamint a biztonsággal kapcsolatban 2016-ban és 2017-ben (Belgium, Olaszország és Ausztria esetében) felmerülő költségek miatti ideiglenes eltérés lehetőségét. A Bizottság ebben a kérdésben a figyelembe vehető költségekre is kiterjedő végső értékelést a hatóságok által rendelkezésére bocsátott megfigyelt adatok alapján fogja elvégezni. A Bizottság készen áll arra, hogy megfelelő időben további eltéréseket is megvizsgáljon a migrációval kapcsolatos 2017-es kiadások miatt. Továbbá Olaszország a rendkívüli eseményekre vonatkozó rendelkezés alapján speciális bánásmódot kért annak a megelőző beruházási tervnek a költségvetési hatásai miatt, amelyet az ország területén bekövetkező földrengésekhez társuló kockázatokkal szembeni védekezés céljából kíván végrehajtani. A Bizottság elismeri, hogy az elmúlt hónapokban Olaszországot rendkívüli földrengések sújtották, és ilyen helyzetben a megelőző intézkedések és a veszélyhelyzeti beavatkozások közötti kapcsolatok nem mindig egyértelműek. Ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kormány által erre a célra 2017-re előirányzott források alapot adhatnak a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való ideiglenes eltérésre, amennyiben az olasz hatóságok rendelkezésre bocsátják a szükséges előzetes és utólagos adatokat.

Portugália és Spanyolország október közepéig benyújtotta költségvetésiterv-javaslatát, valamint a Szerződés 126. cikkének (9) bekezdése alapján 2016. augusztus 8-án elfogadott tanácsi felszólító határozatok nyomán megtett intézkedésekről készült jelentését. A Bizottság megvizsgálta ezeket a dokumentumokat, és strukturált párbeszédet kezdett az Európai Parlamenttel. A Bizottság végül arra a következtetésre jutott, hogy a túlzotthiány-eljárást mindkét tagállam esetében indokolt felfüggeszteni. Emiatt többé nem áll fenn az a helyzet, amely indokolná, hogy a Bizottság javaslatot terjesszen elő az európai strukturális és beruházási alapokból származó finanszírozás felfüggesztésére, ezért ilyen javaslatot a Bizottság nem terjeszt elő.

Végezetül a Bizottság előzetesen értékelte a 2016. július 12-én a Tanács által elfogadott országspecifikus ajánlásokban meghatározott költségvetési-strukturális reformok végrehajtásában elért előrehaladás mértékét. A költségvetésiterv-javaslatokról megfogalmazott értékelések a következő öt tág kategóriába csoportosítva kerültek összefoglalásra: nincs haladás, korlátozott haladás, némi haladás, jelentős haladás, maradéktalanul végrehajtva. Az országspecifikus ajánlások végrehajtásának terén elért előrehaladás átfogó értékelésére a 2017. évi országjelentésekben, valamint a Tanács által 2017-ben elfogadandó 2017. évi országspecifikus ajánlások kapcsán kerül majd sor.

2a. táblázat: Az egyes költségvetésiterv-javaslatokra vonatkozó bizottsági vélemények áttekintése: a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozó tagállamok

Tagállam	A költségvetésiterv-javaslat általános összeegyeztethetősége a Stabilitási és Növekedési Paktummal		Előrehaladás a 2016. évi országspecifikus ajánlások költségvetési-strukturális reformokra vonatkozó ajánlásainak végrehajtásában
	Általános értékelés a Bizottság 2016. őszi előrejelzése alapján	A prevenciós ág követelményeinek való megfelelés 2016–2017-ben	
BE*	Potenciálisan nem felel meg	2016: potenciálisan jelentős eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály vélhetően nem teljesül; 2017: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától 2017-ben, de 2016–2017-ben összességében potenciálisan jelentős eltérés; az adósságcsökkentési referenciaérték vélhetően nem teljesül.	Nincs haladás
DE	Megfelel	2016: a középtávú költségvetési cél túlteljesül; az adósságcsökkentési referenciaérték teljesül; 2017: a középtávú költségvetési cél túlteljesül; az adósságcsökkentési referenciaérték teljesül.	Korlátozott haladás
EE	Megfelel	2016: A középtávú költségvetési cél túlteljesül; 2017: nincs eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától.	n. a.
IE	Nagyjából megfelel	2016: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály teljesül; 2017: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály teljesül.	Némi haladás
IT*	Potenciálisan nem felel meg	2016: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; a strukturális reformokra és a beruházásokra vonatkozó rendelkezés szerinti, a GDP 0,75%-ának megfelelő rugalmasság teljes kihasználása nélkül potenciálisan jelentős eltérés állna fenn a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az adósságcsökkentési referenciaérték vélhetően nem teljesül; 2017: potenciálisan jelentős eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az adósságcsökkentési referenciaérték vélhetően nem teljesül.	Némi haladás
CY	Potenciálisan nem felel meg	2016: a középtávú költségvetési cél túlteljesül; az átmeneti adósságszabály teljesül; 2017: potenciálisan jelentős eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály teljesül.	Némi haladás

LT**	Potenciálisan nem felel meg	2016: nincs eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; 2017: a változatlan szakpolitikát feltételező költségvetés-terv-javaslat alapján potenciálisan jelentős eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától.	n. a.
LV	Nagyjából megfelel	2016: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; 2017: nincs eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától 2017-ben, de 2016–2017-ben összességében potenciálisan kismértékű eltérés.	Korlátozott haladás
LU	Megfelel	2016: a középtávú költségvetési cél túlteljesül; 2017: a középtávú költségvetési cél túlteljesül.	Korlátozott haladás
MT	Nagyjából megfelel	2016: nincs eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az adósságszökkentési referenciaérték teljesül; 2017: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától.	Nincs haladás
NL	Megfelel	2016: a középtávú költségvetési cél teljesül; az átmeneti adósságszabály teljesül; 2017: a középtávú költségvetési cél túlteljesül; az adósságszökkentési referenciaérték teljesül.	Nincs haladás
AT***	Nagyjából megfelel	2016: nincs eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály teljesül; 2017: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától.	Korlátozott haladás
SK	Megfelel	2016: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; 2017: nincs eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától.	Némi haladás
SI	Potenciálisan nem felel meg	2016: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály teljesül; 2017: potenciálisan jelentős eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály teljesül.	Korlátozott haladás
FI****	Potenciálisan nem felel meg	2016: potenciálisan bizonyos mértékű eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; 2017: potenciálisan jelentős eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától.	Némi haladás

* A Bizottság 2016. május 18-án az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki, mivel a tagállam 2015-ben nem közelített kellő mértékben az adósságszabálynak való megfeleléshez. A jelentés következtetése szerint az összes releváns tényező értékelését követően az adósságkritérium teljesítettnek tekintendő. A Bizottság rövidesen újabb jelentést fog kiadni.

** A költségvetés-terv-javaslatot az ügyvivő kormány változatlan szakpolitika feltételezésével nyújtotta be.

*** Ez az értékelés azon alapul, hogy a követelményt csökkentjük a kivételes menekültbeáramlás és a biztonsági intézkedések 2016-os költségvetési hatására vonatkozó jelenlegi becsléssel (a középtávú költségvetési céljuktól távolabb lévő tagállamokkal való egyenlő bánásmód biztosítása érdekében ezzel a lehetőséggel Ausztria még 2017-ben is élhet).

**** A Bizottság 2016. május 18-án az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki, mivel Finnország államadóssága 2015-ben túllépte a GDP 60%-át. A jelentés következtetése szerint az összes releváns tényező értékelését követően az adósságkritérium teljesítettnek tekintendő.

2b. táblázat: Az egyes költségvetésiterv-javaslatokra vonatkozó bizottsági vélemények áttekintése: a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágához tartozó tagállamok

Tagállam	A költségvetésiterv-javaslat általános összeegyeztethetősége a Stabilitási és Növekedési Paktummal		Előrehaladás a 2016. évi országspecifikus ajánlások költségvetési-strukturális reformokra vonatkozó ajánlásainak végrehajtásában
	Általános értékelés a Bizottság 2016. őszi előrejelzése alapján	Általános értékelés a Bizottság 2016. őszi előrejelzése alapján	
ES*	Potenciálisan nem felel meg	2016: közbenső államháztartási hiánycél teljesül, a költségvetési kiigazítás nincs meg; 2017: közbenső államháztartási hiánycél teljesül: a költségvetési kiigazítás a változatlan szakpolitikát feltételező költségvetésiterv-javaslat alapján nincs meg.	Korlátozott haladás
FR	Nagyjából megfelel	2016: közbenső államháztartási hiánycél teljesül, a költségvetési kiigazítás nincs meg; 2017: az előre jelzett hiány éppen a GDP 3%-a alatt van; a költségvetési kiigazítás nincs meg.	Korlátozott haladás
PT**	Potenciálisan nem felel meg	2016: várható a túlzott hiány időbeli és tartós korrekciója, a költségvetési kiigazítás megvan; 2017: potenciálisan jelentős eltérés a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától; az átmeneti adósságszabály vélhetően nem teljesül	Korlátozott haladás

* A költségvetésiterv-javaslatot az ügyvivő kormány változatlan szakpolitika feltételezésével nyújtotta be.

** Portugália jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágához tartozik, de 2017-től átsorolható lenne a preventív ághoz, ha a korrekciót időben és fenntartható módon megvalósítaná.